

بررسی اثرات انواع مختلف تنک و پوشش بر عارضه پژمردگی و خشکیدگی خوشه خرماي رقم مضافتی

وحید روشن سروسناني، حسين پژمان و اسماعيل راه خدایي^۱
۱ - مؤسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور

عارضه پژمردگی و خشکیدگی خوشه‌های خرما یکی از مهمترین معضلات تولیدکنندگان خرماي کشور در چنای ساله اخیر بوده که خسارت سنگین و اقتصادی را در مناطق عمده تولید خرما شامل استانهای خوزستان، کرمان، هرمزگان، بوشهر، فارس و سیستان و بلوچستان ایجاد کرده است. این عارضه در مرحله

تبدیل خاکرک به رطب اتفاق می‌افتد. افت ناگهانی رطوبت هوا توأم با افزایش دما و وزش بادهای گرم و خشک نقش مهمی در بروز و تشدید این عارضه دارند. در این پژوهش اثر دو فاکتور مهم بهزراعی در نخلستان، شامل نوع پوشش (سبد حصیری، آلومینیم فویل، واکس و شاهد (بدون پوشش)) و نحوه تنک (حذف یک سوم نوک گل آذین در زمان گرده افشانی، حذف یک سوم نوک گل آذین در زمان گرده افشانی + ۱۰٪ خوشچه‌های مرکزی و حذف یک سوم خوشکهای مرکزی در مرحله کیمری و شاهد (بدون تنک)) بر روی کاهش خسارت عارضه بصورت فاکتوریل در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی با ۱۶ تیمار و ۴ تکرار به مدت دو سال روی خرماي رقم مضافتی در منطقه جیرفت به اجرا درآمد. نمونه برداری برای تعیین درصد خسارت و اندازه‌گیری خصوصیات کمی و کیفی در هر یک از واحدهای آزمایشی در زمان برداشت محصول انجام گرفت. داده‌های دو ساله آزمایش تجزیه مرکب گردید، و میانگین تیمارها توسط آزمون دانکن با هم مقایسه گردیدند. نتایج نشان داد که بین تیمارهای مختلف پوشش و تنک نسبت به شاهد اختلاف معنی داری (در سطح ۵٪) وجود دارد که این اختلاف در مورد پوشش‌ها مشهودتر می‌باشد. میانگین درصد خسارت در تیمارهای پوشش شامل سبد حصیری، آلومینیم فویل، واکس و شاهد به ترتیب ۶/۷۹، ۱۰/۶۲، ۱۶/۹۲ و ۱۹/۱۶ تعیین شد. میانگین درصد خسارت در تیمارها تنک شامل حذف یک سوم نوک گل آذین در زمان گرده افشانی، حذف یک سوم نوک گل آذین در زمان گرده افشانی + ۱۰٪ خوشچه‌های مرکزی و حذف یک سوم خوشکهای مرکزی در مرحله کیمری و شاهد به ترتیب ۸/۳۲، ۱۲/۵۶، ۱۳/۲ و ۱۹/۴ می‌باشد. پوششهای حصیر و فویل آلومینیوم و همچنین انواع روشهای تنک باعث افزایش و بهبود خاصیت کمی و کیفی میوه شدند. تیمارهای حذف یک سوم نوک گل آذین در مرحله گرده افشانی همراه با کاربرد پوشش سبد حصیری در اوائل مرحله خلال به عنوان بهترین تیمار برای کاهش خسارت عارضه و افزایش خصوصیات کمی و کیفی میوه خرما در رقم مضافتی توصیه می‌شوند.